

LA REIAL ACADEMIA DE MEDICINA I L'ATENEU BARCELONÈS ACULLEN DUES LECTURES DRAMATITZADES DE L'OBRA OXÍGEN

Finalment s'ha materialitzat la idea i la paraula en un esdeveniment amb la seva parcel·la de temps i espai. El projecte de la lectura dramatitzada de l'obra *Oxigen* no es va deixar al calaix quan es va proposar fa tres anys, i gràcies principalment a la subvenció concedida per la FECYT per a l'Any de la Ciència 2007, l'hem pogut dur a terme.

El dia 19 de novembre, més de dos segles després que en el mateix Amfiteatre Gimbernat de la Reial Acadèmia de Medicina s'hi fessin les primeres disseccions, es va fer la primera lectura dramatitzada a Barcelona d'*Oxigen*, de Carl Djerassi i Roald Hoffman, un altre espectacle amb intenció didàctica, menys quirúrgica i pràctica i més teòrica, que, a través de la ficció explica el canvi paradigmàtic que va suposar el descobriment de l'oxigen. Una segona lectura dramatitzada va tenir lloc el 26 de novembre a la Sala Josep Maria de Sagarra de l'Ateneu Barcelonès.

Tot i que per ara no hi ha cap més lectura prevista, desitjariem que aquesta obra pogués arribar a més gent, i no quedi només com una iniciativa de l'Any de la Ciència 2007. El teatre científic hauria de ser present a l'oferta cultural de Catalunya més sovint. Per això, no guardarem el projecte en el calaix; el deixarem ben a mà per poder repetir l'experiència. Entre els comentaris del públic assistent: «Més que una lectura, una petita obra de teatre preciosa en la qual els actors llegien i un violoncel completava l'encant», «no es només una obra històrica, parla de la ciència i dels científics» o «una obra d'art intimista i intel·ligent».

Les lectures dramatitzades d'*Oxigen*, en la traducció al català d'Arantxa Gorostiza, han estat dirigides per Míriam Alamany i han comptat amb el suport de la FECYT (Fundación Española para la Ciencia y la Tecnología), el Departament d'Innovació, Universitats i Empresa de la Generalitat, la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica i la Secretaria Científica de l'Institut d'Estudis Catalans, i l'Ateneu Barcelonès.

Lectura dramatitzada d'*Oxigen* a l'Amfiteatre Gimbernat de la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya (Foto C. Ribas)

Amb el suport de:

BORSA DE VIATGE A ÀUSTRIA DE L'EUSJA

L'EUSJA organitza de tant en tant viatges perquè periodistes membres de les associacions integrades a l'EUSJA visitin centres de recerca o participin en reunions internacionals. La primavera passada, les beques ofertes van ser per assistir a uns seminaris i visites a centres que treballen en nanotecnologia a Basilea i per participar en la trobada anual amb premis Nobel (enguany de fisiologia o medicina) a Lindau.

El novembre, l'EUSJA, juntament amb el Club Austríac de Periodistes de Ciència i Educació, va oferir borses de viatge per assistir al congrés "Institutes of Excellence in Europe. The Austrian Approach" (Exzellenz Institute in Europa. Der österreichische Ansatz), que s'ha fet a Klosterneuburg i Viena els dies 26 a 29 de novembre 2007. Les beques cobrien l'allotjament, els àpats, la inscripció al congrés i el transport local.

Aquesta vegada la plaça ha quedat deserta perquè els socis que s'hi havien interessat finalment no ho van poder compaginar amb el seu calendari de treball. L'accés a aquest tipus de beques, que s'ofereixen en diverses ocasions durant l'any, és un dels avantatges que tenen els socis i sòcies de l'ACCC. Per la nostra part, us seguirem convidant a participar en aquestes ofertes amb el desig que aprofiteu l'oportunitat de conèixer més sobre la comunicació i la ciència que es fan a Europa.

Per a més informació sobre l'EUSJA i aquest tipus d'iniciatives podeu consultar el web de l'EUSJA: <http://www.eusja.org/>

LA WFSJ I ELS PROJECTES DE COOPERACIÓ INTERNACIONAL

La World Federation of Science Journalists (WFSJ) és a punt d'emprendre un projecte de cooperació i desenvolupament consistent en l'organització de cursos de formació per a periodistes científics d'Amèrica Llatina. Amb aquesta finalitat pretén reunir un equip de 15 comunicadors científics experimentats a mode de mentors, tres coordinadors, un manager i personal de suport per tal de formar durant tres anys 60 periodistes.

Aquest projecte, en la mateixa línia del vigent SJCOP, projecte de la WFSJ per a l'Àfrica i l'Orient Mitjà, vol promoure la transferència de coneixements i experiències en comunicació científica entre les diverses regions d'Amèrica Llatina i la resta de països amb presència a la WFSJ, i fomentar la formació i l'establiment d'associacions de periodisme científic.

Els cursos s'impartiran a distància amb el seguiment de personal especialitzat. Es preveu que constin de vuit mòduls sobre periodisme científic que s'impartiran en castellà i possiblement també en portuguès.

El projecte comptarà amb el cofinançament de diferents entitats entre les quals es troben la Bill & Melinda Gates Foundation, l'International Development Research Centre (IDRC) del govern de Canadà, la Canadian International Development Agency (CIDA) i l'Agencia Española de Cooperación Internacional (AECI).

Si voleu saber més sobre aquest tipus d'iniciatives, podeu consultar el web del projecte SJCOP:

<http://www.wfsj.org/projects/page.php?id=55>

PARTICIPACIÓ DE L'ACCC EN EL IV CCSC

El mes de novembre, entre el 21 i el 23, membres de l'ACCC i el seu grup SciCom van viatjar a Madrid per presentar alguns dels seus projectes i participar en diverses activitats en el IV Congreso de Comunicación Social de la Ciencia (IV CCSC). Aquesta edició del congrés ha estat organitzada conjuntament per la FECYT i el CSIC.

Alguns membres del grup SciCom van presentar-hi el pòster "¿En qué consiste el grupo SciCom?". Per altra banda, la presidenta de l'ACCC va participar-hi amb una ponència sobre "Cocina, ciencia y seguridad alimentaria" (vegeu més informació sobre aquesta activitat en aquest mateix butlletí a les activitats de la Setmana de la Ciència 07) i presentant el pòster "El Premi Joan Oró, un modelo en la promoción de la comunicación científica"

Part del grup SciCom de l'ACCC presentant el pòster ¿En qué consiste el Grupo SciCom?

Us recordem que si voleu subscriure-us a la llista de distribució de l'ACCC trobareu tota la informació a l'adreça: <http://groups.yahoo.com/group/accnet>

ENTITATS COL·LABORADORES DE L'ACCC:

LES CIENTÍFIQUES EN ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ

El 16 d'octubre, al Col·legi de Periodistes de Catalunya (CPC) i amb motiu del 15è aniversari de l'Associació de Dones Periodistes de Catalunya (ADPC), aquesta entitat, amb la col·laboració de l'ACCC, va organitzar la taula rodona "Les científiques en els mitjans de comunicació", moderada per Cristina Ribas, vicepresidenta de l'ACCC. Va comptar amb la participació de Mary Nash, catedràtica d'Història Contemporània de la UB, Anna Veiga, directora del Banc de Cèl·lules Mare, del Centre de Medicina Regenerativa de Barcelona, Gemma Revuelta, sotsdirectora de l'Observatori de la Comunicació Científica de la UPF, i Lluís Reales, director del programa *Einstein a la platja*, de BTV.

Cristina Ribas va recordar alguns temes tractats el 1994 en un simposi sobre dones de ciència fet a la Universitat Pompeu Fabra (UPF), com ara la invisió de les científiques, si les dones investiguen de la mateixa manera que els homes o l'equivalència en l'àmbit científic de la posició de les dones a la societat en general.

Mary Nash, en un breu repàs per la història, va recordar que fa ben poc que la dona s'inclou a les feines que fan ús de la raó. Fins a mitjans del segle XIX, les tasques de les dones es reduïen a tenir cura de la família i la llar; les dones, molt poques, que es van dedicar, ja ben avançat el segle XIX, a feines que incloguessin l'ús de la raó, eren considerades "masculines". No fa tant d'aquests fets. Promoure una total integració i igualtat en la

ciència, per tal d'assolir la paritat necessària per al progrés i desenvolupament sostenible per a Europa, és un objectiu primordial de la Comissió Europea davant el fet que només un 29% dels investigadors són dones. Gemma Revuelta va exposar alguns resultats de l'informe Quiral portat a terme per l'Observatori de Comunicació Científica de la UPF, que recull dades sobre la informació en biomedicina als diaris de major impacte a l'Estat espanyol. Tot i que la presència de dones científiques en l'àmbit de la biomedicina és molt nombrosa, només un 18% de les notícies i notes de premsa sobre biomedicina fa referència a dones. Això és perquè les diferències entre homes i dones també es tradueixen en diferències jeràrquiques. Les dones que ocupen alts càrrecs són encara una minoria. Els periodistes que busquen l'opinió experta solen adreçar-se a qui ocupa el càrrec màxim, tot i que això no significa que sigui la persona més experta.

Anna Veiga va explicar que ella, com a investigadora, mai no s'ha sentit discriminada des de que el 1984 va tractar amb els mitjans de comunicació per parlar de la primera nena proveta d'Espanya, fins al dia d'avui.

En el diàleg posterior amb el públic es van expressar opinions com la reticència d'algunes científiques a fer-se visibles als mitjans de comunicació i anècdotes de científiques i dones periodistes d'ara i d'un passat no recent

L'ACCC PARTICIPA EN L'ELABORACIÓ D'UNA GUIA DE LECTURES DE DIVULGACIÓ CIENTÍFICA.

El darrer 15 de novembre, en el marc de Barcelona Ciència 2007, l'Institut de Cultura de l'Ajuntament i el Departament d'Innovació, Universitats i Empresa de la Generalitat de Catalunya van presentar el llibre *100 llibres de ciència. Una selecció de la divulgació recent de la ciència*, una guia de lectura que recull obres sobre els temes més candents de la ciència i que va adreçada a tota mena de públics. L'obra ha estat duta a terme i coordinada per Núria Pérez, investigadora, historiadora de la ciència i comunicadora científica amb l'assessorament d'experts en diverses branques de la ciència i la literatura. L'ACCC ha participat en la selecció d'obres. La versió pdf de la Guia està disponible al web: <http://tinyurl.com/2aj59x>

L'ACCC I LA SETMANA DE LA CIÈNCIA 2007

L'ACCC és una de les entitats organitzadores i de suport de la Setmana de la Ciència. En el programa d'enguany, hi ha participat amb dues activitats que apropen la ciència a la vida quotidiana.

Per una banda, els dies 9 i el 16 de novembre, als mercats municipals de les Corts i de Montserrat respectivament, es va dur a terme l'activitat "Ciència a la cuina: quatre normes per garantir la seguretat dels aliments", co-organitzada per l'ACCC, l'ACSA (Agència Catalana de Seguretat Alimentària), el CESNID (Centre d'Ensenyament de Nutrició i Dietètica), l'IMMB (Institut Municipal de Mercats de Barcelona), i

l'ASPB (Agència de Salut Pública de Barcelona). És una demostració teòrico-pràctica per transmetre a la població la necessitat de "netejar", "separar", "coure" i "refredar" els aliments, tot explicant-ne els fonaments científics. Durant la setmana es van distribuir fulletons informatius, termòmetres de nevera, i bosses de congelació i imants de nevera amb les quatre normes esmentades impreses. Per altra banda, els dies 13 i 15 de novembre, Mercè Piquer, presidenta de l'ACCC i coautora del llibre *Passejades per la Barcelona Científica*, va guiar grups de batxillerat per racons anecdòtics de la història de la ciència als districtes de Ciutat Vella i del Raval.

Grup d'alumnes de batxillerat en els jardins Fleming durant una de les Passejades Científiques als districtes de Ciutat Vella i del Raval de Barcelona. (Foto J. Martínez)

CONVOCATÒRIES

Convocatòria IV Premi Joan Oró

Aquest any l'ACCC torna a convocar el Premi Joan Oró a la divulgació de la recerca científica. Aquells investigadors interessats a divulgar la seva investigació tindran fins al 31 de desembre de 2007 per participar en la IV edició del premi. Podeu consultar les bases i els resultats d'edicions anteriors al web: <http://www.accc.cat/index/pg.41.470.html>

IV Premi Joan Oró a la divulgació de la recerca

El Departament de Comunicació Científica (ACCC) convoca el IV Premi Joan Oró a la divulgació de la recerca científica, patrocinat pel Departament d'Innovació, Universitats i Empresa de la Generalitat de Catalunya. Aquestes bases i els resultats d'edicions anteriors es poden consultar al web de l'ACCC: <http://www.accc.cat/index/pg.41.470.html>

B A S E S

1. Objectiu: Aquesta iniciativa té com a objectiu fomentar la recerca en el camp de la divulgació de la ciència i el rol de la ciència científica i facilitar la publicació del seu treball de recerca en el mitjà de comunicació.
2. El premi consisteix en la divulgació de la recerca científica i l'entrega a l'autor que millor desenvolupi la seva recerca de l'any anterior a l'any anterior, amb el mèrit de haver desenvolupat un treball de recerca que sigui de gran qualitat i que tingui un impacte social i científic. El treball guanyador serà publicat en alguna publicació de l'ACCC, amb el mèrit de haver desenvolupat un treball de recerca que sigui de gran qualitat i que tingui un impacte social i científic. El treball guanyador serà publicat en alguna publicació de l'ACCC, amb el mèrit de haver desenvolupat un treball de recerca que sigui de gran qualitat i que tingui un impacte social i científic.
3. El premi consisteix en la divulgació de la recerca científica i l'entrega a l'autor que millor desenvolupi la seva recerca de l'any anterior a l'any anterior, amb el mèrit de haver desenvolupat un treball de recerca que sigui de gran qualitat i que tingui un impacte social i científic. El treball guanyador serà publicat en alguna publicació de l'ACCC, amb el mèrit de haver desenvolupat un treball de recerca que sigui de gran qualitat i que tingui un impacte social i científic.
4. El treball guanyador serà publicat en alguna publicació de l'ACCC, amb el mèrit de haver desenvolupat un treball de recerca que sigui de gran qualitat i que tingui un impacte social i científic. El treball guanyador serà publicat en alguna publicació de l'ACCC, amb el mèrit de haver desenvolupat un treball de recerca que sigui de gran qualitat i que tingui un impacte social i científic.
5. El treball guanyador serà publicat en alguna publicació de l'ACCC, amb el mèrit de haver desenvolupat un treball de recerca que sigui de gran qualitat i que tingui un impacte social i científic. El treball guanyador serà publicat en alguna publicació de l'ACCC, amb el mèrit de haver desenvolupat un treball de recerca que sigui de gran qualitat i que tingui un impacte social i científic.
6. El treball guanyador serà publicat en alguna publicació de l'ACCC, amb el mèrit de haver desenvolupat un treball de recerca que sigui de gran qualitat i que tingui un impacte social i científic. El treball guanyador serà publicat en alguna publicació de l'ACCC, amb el mèrit de haver desenvolupat un treball de recerca que sigui de gran qualitat i que tingui un impacte social i científic.
7. El treball guanyador serà publicat en alguna publicació de l'ACCC, amb el mèrit de haver desenvolupat un treball de recerca que sigui de gran qualitat i que tingui un impacte social i científic. El treball guanyador serà publicat en alguna publicació de l'ACCC, amb el mèrit de haver desenvolupat un treball de recerca que sigui de gran qualitat i que tingui un impacte social i científic.
8. El treball guanyador serà publicat en alguna publicació de l'ACCC, amb el mèrit de haver desenvolupat un treball de recerca que sigui de gran qualitat i que tingui un impacte social i científic. El treball guanyador serà publicat en alguna publicació de l'ACCC, amb el mèrit de haver desenvolupat un treball de recerca que sigui de gran qualitat i que tingui un impacte social i científic.
9. El treball guanyador serà publicat en alguna publicació de l'ACCC, amb el mèrit de haver desenvolupat un treball de recerca que sigui de gran qualitat i que tingui un impacte social i científic. El treball guanyador serà publicat en alguna publicació de l'ACCC, amb el mèrit de haver desenvolupat un treball de recerca que sigui de gran qualitat i que tingui un impacte social i científic.
10. El treball guanyador serà publicat en alguna publicació de l'ACCC, amb el mèrit de haver desenvolupat un treball de recerca que sigui de gran qualitat i que tingui un impacte social i científic. El treball guanyador serà publicat en alguna publicació de l'ACCC, amb el mèrit de haver desenvolupat un treball de recerca que sigui de gran qualitat i que tingui un impacte social i científic.

Barcelona, 20 de novembre de 2007

Secretaria del Premi:
Lluís Reales
Departament de Comunicació Científica
Institut de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona
C/ Aragó, 100
08012 Barcelona
Tel: 93 485 1111
www.accc.cat

BREUS

Lluís Reales, a l'ACCC i l'Ateneu Barcelonès

Lluís Reales, secretari de l'ACCC, forma part de la candidatura encapçalada per Oriol Bohigas, que va guanyar les eleccions de l'Ateneu Barcelonès el passat 7 de novembre. Lluís Reales, que ja havia estat membre de l'anterior junta de l'Ateneu, ha estat el nexe per a la col·laboració entre l'ACCC i l'Ateneu Barcelonès en l'organització d'activitats de divulgació emmarcades en el programa d'actes culturals habituals de l'Ateneu.

Jornada de Ciència en Societat, "On volem arribar?"

El 13 de desembre de 2007 a la Sala d'Actes de l'Escola Massana va tenir lloc la jornada de Ciència en Societat "On volem arribar?", organitzada per la Societat Catalana de Biologia (SCB) i Biocat, amb la col·laboració de l'ACCC. La Jornada fou presentada per Cristina Junyent, de la SCB, qui va introduir David Boak, cap de comunicació de la Royal Society de Londres. Boak va parlar de la comunicació científica al Regne Unit com a referència i va posar exemples d'iniciatives per generar l'interès de la ciutadania per la ciència i les polítiques públiques científiques. També s'hi va fer una Taula Rodona sobre xarxes de comunicació científica, amb una abundant participació d'entitats de comunicació científica. Per a més informació podeu consultar el web: <http://scb.iec.cat/>